

Mededeelingen

MERKWAARDIGE WORTELVORMING BIJ EEN EIK

door

G. BLEEKER.

Bijgaande photo geeft een merkwaardig verschijnsel te zien bij een eik staande nabij het Wandelbosch Groenendaal.

De boom is oud en slecht; de stam vertoonde een groote rotplek direct onder den ondersten zijtak, welke zelf een behoorlijke dikte heeft.

Bij het loslaten van de schors bleek de zijtak wortels gemaakt te hebben, welke wortels blijkbaar gevoed werden door de in de rotte plek aanwezige stoffen; de wortels hebben op een klein stuk na, den grond bereikt; jammer

genoeg kwamen tengevolge van het loslaten van de schors en het verder lostrekken (door de baldadigheid van jongens) de wortels vrij te liggen, zoodat ze aan uitdroging werden bloot gesteld en zich niet verder konden ontwikkelen. Trouwens, al zou het proces voortgegaan zijn en de wortels den grond bereikt hebben, dan nog ware het vergeefs geweest, want het onder den tak liggend stamstuk is tot ondergang gedoemd en daarmee is vanzelfsprekend ook de zijtak met wortels verloren.

ERVARINGEN MET HERBEBOSSCHING

door

A. F. KUHN.

Met dank aan den heer B. Stoffel voor zijne beschouwingen naar aanleiding van mijn mededeeling over bovengenoemd onderwerp in het nummer van 1 Juli, wil ik hier even rechtzetten dat wat ik schreef over „heruntergewirtschaftete” grond sloeg op den grond waar de 2e generatie dennenbosch had gestaan, niet op het kleine stukje waar men douglasspar had geplant. Klaarblijkelijk heb ik mij hier niet voldoende duidelijk uitgedrukt.

Mededeelingen.

NAAR AANLEIDING VAN HET BOEK VAN

Prof. Dr. C. A. SCHENK

door

B. STOFFEL.

Voor de lezers die met de praktijk van den boschbouw vertrouwd zijn is dit boek een onmisbare handleiding en voor leeken is het een bron van belangstelling.

Tal van vragen over boschbouw worden, bij ernstige bestudeering van dit boek, voor den lezer een openbaring. De tegenstelling tusschen zeeklimaat en vastelandsch klimaat is in Noord-Amerika veel grooter dan in Europa en merkwaardig sterk in den boomgroei op te merken. *Picea glauca* (*alba*), groeit over zeer groote oppervlakten zoowel in Canada als in de Vereenigde Staten, maar ontbreekt geheel aan de kusten van den stillen oceaan, waar de groene douglas zijn grootste ontwikkeling heeft. Prof. Schenck zegt omtrent *Picea glauca*, dat deze in Duitschland nergens tot goeden groei te krijgen is, het continentaal klimaat van midden-Europa wijkt te veel af van dat in Amerika.

In ons land hebben te veel van de *Picea alba*, als de grauwe douglas door hun groeiwijze aangetoond dat beide soorten in onzen boschbouw onbruikbaar zijn. Daarentegen hebben alle naaldhoutsoorten die aan de kust van den stillen oceaan in gematigd klimaat groeien, reeds bewezen in ons klimaat thuis te zijn. De meer of minder vruchtbare grond beïnvloedt slechts den meer of minder sterken groei.

Waar de groene douglas groeit, heerscht in de zomermaanden meestal langdurige droogte, die echter geen schade veroorzaakt wanneer de boschgrond voldoende beschaduwd en gedekt is. Dit is voor onzen boschbouw een vingerwijzing om eveneens door grondbedekking en struikbeplanting de zonnestralen van den grond te weren.

Thuja plicata (*gigantea*) is een van de boomsoorten die door den schrijver voor het Europeesche bosch sterk wordt aanbevolen. Evenals voor douglas wordt ook voor deze *Thuja* aangeraden het zaad in te voeren van rassen die in het zeeklimaat groeien. Tot nog toe is van deze schifting niet veel werk gemaakt. Onder een grondbedekking van boschafval en mos groeit *Thuja* het best.

In ons land vindt men hier en daar van deze *Thuja* 60- tot 70-jarige exemplaren in uitstekenden groei. In de ge-

meente Olst op het landgoed „de Hoeve” staat een rij *Thuja plicata*, hoog \pm 22 meter met op borsthoogte 28 cm diam. In de jeugd is de groei langzaam, maar na het zesde jaar gaan de boomen snel omhoog en groeien met fijnspar gelijk op. Evenals zilverdennen verdragen *Thuja*'s sterke schaduw en kunnen na jaren lang onderdrukt te zijn, snel omhoog gaan zoodra ze in 't licht komen. De beste groeiwijze is de groep, éénsoortig, omringd door hout.

In Weinheim in Baden, groeit een 60-jarige aanplanting zoo dicht, dat geen grassprietje omhoog komt, de grond is bedekt met den afval der boomen en aan de buitenkant zijn jonge planten overal zichtbaar, uit gevallen zaden ontkiemt.

Bij de *Pinus*soorten vestigt de schrijver de aandacht op de 5-naaldige *Strobusrassen*, waarvan de bekende *Weymouthden* dreigt onder te gaan door de roestziekte. Tot nog toe is geen *Weymouthvariëteit* gevonden die weerstand aan deze ziekte biedt.

De eenige 5-naaldige *Pinus*, die tot nog toe vrij van deze ziekte is gebleven, de *Pinus excelsa*, komt van de bergen van Thibet in midden Azië.

In ons land vindt men *Pinus excelsa* in parken en op buitenplaatsen als solitair planten, waarvoor deze boom ongeschikt is. Ditzelfde kan men zeggen van den gewonen groveden die ook als solitairplant niets goeds vertoont.

Op het landgoed „De Hei” onder Olst groeit een kleine groep *Pinus excelsa* door ander hout omringd. Deze groep is 12 jaar geleden als 2-jarig geplant op 1 m onderlingen afstand en groeit even snel als *Weymouth*, met goeden spilverform, zonder een spoor van ziekte. Omtrent den Hemslockden (*Tsuga*) wordt gezegd dat deze teveel goede eigenschappen bezit om in onze boschbouw te worden verwaarloosd. Alle *Hemlockvariëteiten* verdragen sterke beschaduwing; voor onze wintervorst is de soort ongevoelig en door het wild worden ze niet vernield, evenmin door ziekten of parasieten aangetast. Voor onderplanting in oud bosch, zoowel loofhout als naaldhout, is *Hemlock* uitermate geschikt.

In het oerbosch vindt men de mooiste stammen, zoowel van loofhout als van naaldhout, die door *Tsuga* dicht omringd zijn.

In ons land vindt men *Tsuga* alleen als randboomen in parkbosschen, waar de hangende takken een mooi effect teweegbrengen, maar voor opgaande boomen zijn *Tsuga*'s wel degelijk te gebruiken in ons bosch. In Diepenveen op „De Roobrug” staat een zeer oud exemplaar dat op borsthoogte 1.20 m dik is. De stam is kort omdat een sterke vertakking te vroeg begonnen is. Een groep *Hemlock*, aangeplant in een groote ruimte in het bosch, zal een mooi effect teweeg brengen, maar de houtwaarde van alle variëteiten van het geslacht *Tsuga* is minder groot dan die van de reuzen *Thuja*.

VOORKOMING VAN SCHADE DOOR REEBOK EN KONIJNEN

door

B. STOFFEL

Naar aanleiding van de mededeeling van houtvester A. F. K u h n in de Augustus-aflevering van dit tijdschrift wil ik de volgende ervaring vermelden.

In den winter van 1939/40 is in ons land zeer veel schade door wild aan jonge beplantingen aangericht, ook aan houtsoorten die in sneeuwlooze winters niets te lijden hebben.

Tuja gigantea, douglas, lariks, enz. werden hier en daar volkomen doodgeknaagd door konijnen.

Acht jaar geleden plantte ik een groep Jap. lariks en liet tegen de reeën om ieder boompje een omhulling maken van dun asfaltpapier. Eerst werden de lariksen opgesnoeid tot 80 cm hoogte en met asfaltpapier met de ruwe kant naar buiten 75 cm hoog omhuld en met een koperdraadje boven en onder vastgemaakt.

Wanneer men de stukken asfalt op maat heeft afgeknipt en ook de eindjes koperdraad heeft klaar liggen, is het werk zeer vlug uit te voeren.

De bedoelde lariks heeft de omhulling 6 jaar lang gedragen en daarna is deze weggenomen omdat de groei toen voldoende gevorderd was en het wild daaraan geen schade meer deed. Noch reeën, noch konijnen hebben aan dezen lariks schade gedaan.

In den vorigen herfst had ik weer een groep 4-jarige lariks laten omwinden en ook daaraan is niets beschadigd.

CRISISMAATREGELEN, DIE VERBAND HOUDEN MET DEN BOSCHBOUW.

Het is noodig gebleken, teneinde in de noodzakelijke houtbehoefte te kunnen voorzien van Overheidswege de bevoegdheid te bezitten, velling of dunning van daartoe aan te wijzen bosschen voor te schrijven.

In verband daarmee heeft de Secretaris-Generaal, waarnemend Hoofd van het Departement van Landbouw en Visscherij bij beschikking van 22 Juli 1940, D. v. d. L., no. 6168, afd. 6, opgenomen in de Nederlandsche Staatscourant van 22 Juli 1940, no. 140, na artikel 7 der Bodemproductiebeschikking 1939 ingevoegd artikel 7 bis, luidende als volgt :

1. De Productiecommissaris voor den boschbouw en de houtteelt is bevoegd den gebruiksgerechtigde van bosschen en andere houtopstanden te gelasten deze geheel of gedeeltelijk te vellen of te rooien op door hem te bepalen wijze.
2. De in het vorige lid bedoelde gebruiksgerechtigde is verplicht de oppervlakte, welke door hem op last van den productiecommissaris werd ontbloot, overeenkomstig door dezen te geven aanwijzingen en binnen een door dezen te stellen termijn te beboschen. Van deze verplichting kan de Productiecommissaris voor den boschbouw en de houtteelt in uitzonderingsgevallen ontheffing verleenen.

Evenals in artikel 7, 2e lid, is ook in artikel 7 bis, 2e lid, een verplichting tot herbebossching opgenomen. Voorts blijkt uit den laatsten zin van dit lid, dat de door den Productiecommissaris te verleenen ontheffing van evengenoemde verplichting tot „uitzonderingsgevallen” zal moeten worden beperkt.

Wij meenen goed te doen hieronder nogmaals de volledige tekst van artikel 7 te doen volgen :

1. Bosschen en andere houtopstanden mogen slechts worden geveld of geroid krachtens vergunning.
2. De gebruiksgerechtigde van den grond, waarop krachtens een vergunning, als bedoeld in het eerste lid, een bosch of andere houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld of geroid, is verplicht een gelijke oppervlakte als werd ontbloot, overeenkomstig de hem door den

productiecommissaris voor den boschbouw en de houtteelt te geven aanwijzingen binnen een door dezen te stellen termijn na het vellen of rooien te beboschen.

Van deze verplichting kan de productiecommissaris voor den boschbouw en de houtteelt ontheffing verleenen.

3. Het is verboden aan bosschen en andere houtopstanden handelingen te verrichten, welke ten gevolge kunnen hebben, dat hout op stam wordt gedood.

Ongetwijfeld zullen de artikelen 7 en 7 bis der Bodemproductiebeschikking, op de naleving waarvan gestreng zal worden toegezien, een waarborg kunnen zijn dat de houtvoorziening uit ons geringe boschbezit zoo goed mogelijk wordt verzorgd en dat de boschoppervlakte niet meer zal verminderen dan onvermijdelijk is.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 11 Augustus 1940.

GROOTERE HOUTAANKAP IN FRANKRIJK.

Geneve, 10 Aug. (D.N.B.). De Fransche regeering heeft volgens „Petit Dauphinois” een wet afgekondigd, volgens welke den eigenaars van particuliere en openbare bosschen wordt opgedragen, het normale kwan- tum van den houtaankap tot nader order met 50% te verhoogen. Deze nieuwe regeling staat in verband met de invoering van het gebruik van houtgas voor automobielen in Frankrijk en zal voorts een dreigende kolenschaarschte ondervangen.
